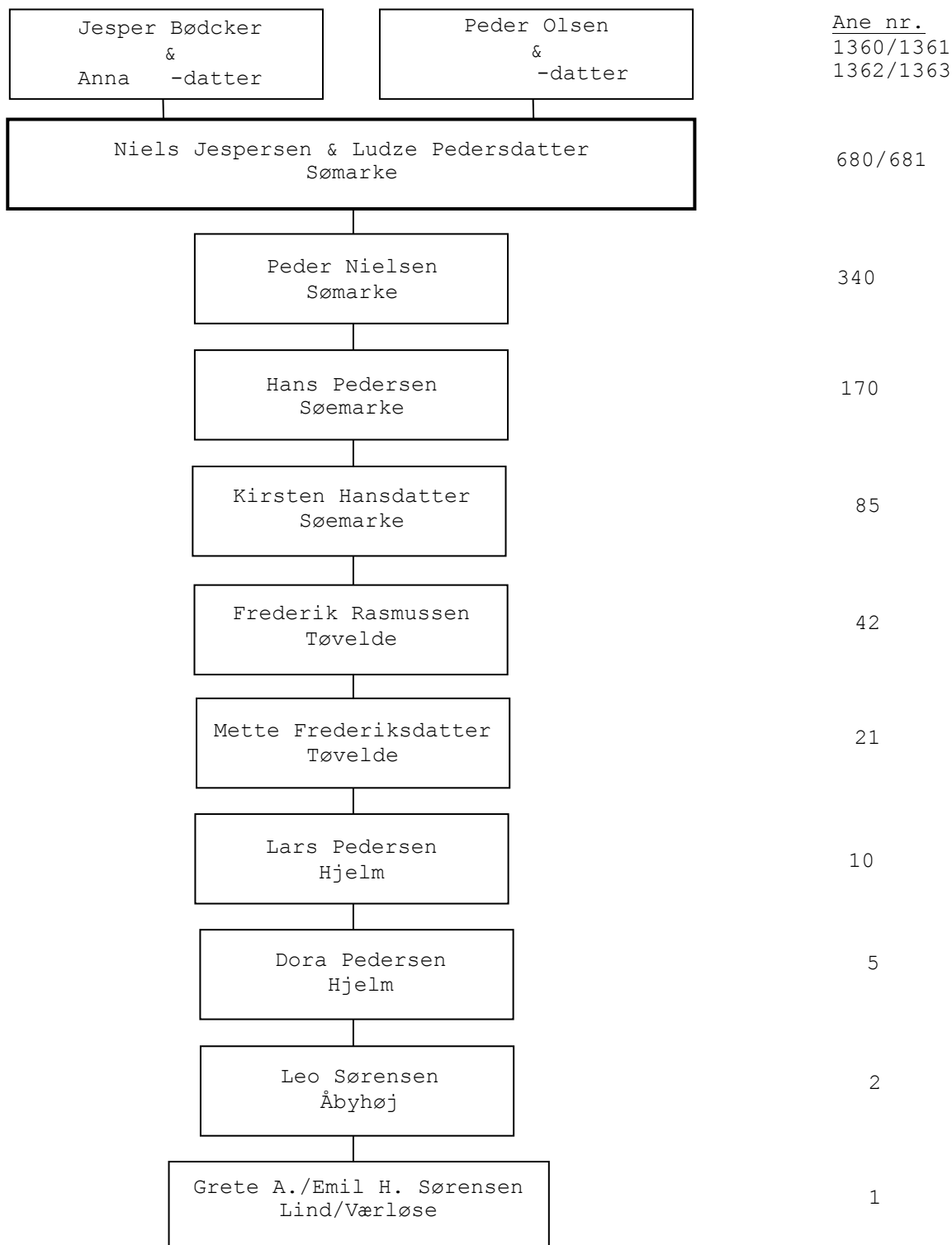

<u>Indholdsfortegnelse</u>	<u>Side</u>
Kort overblik	2
Tidsbillede	3
Niels Jespersen og Ludze Pedersdatter	4
Oversigt over kildemateriale	8
Kildemateriale	10

NIELS JESPERSEN & LUDZE PEDERSDATTER

Niels Jespersen er født i Sømarke ca. 1631 som søn af gårdmand Jesper Bødcker og Anna -datter.

Ludze Pedersdatter er født i Sømarke ca. 1630 som datter af gårdmand Peder Olsen og -datter.

Niels Jespersen og Ludze Pedersdatter bliver gift i 1656. De bosætter sig i Sømarke i Magleby sogn. Her får de 6 børn i tidsrummet 1657 til 1673.

Ludze Pedersdatter dør Sømarke i 1710, Niels Jespersen samme sted i 1715.

Tidsbillede

Frederik III ved Nyborg 1659

I årene 1659 - 1660 var der (igen) krig mellem Danmark og Sverige, denne gang startet af den svenske konge Karl X Gustav.

Maleriet viser Frederik III før slaget ved Nyborg i 1659. I dette slag lykkedes det for en gangs skyld at slå svenskerne.

På maleriet har kongen lagt hjelmen foran sin fod, men holder sværdet højt hævet, mens en engel lover ham sejren. kongen er iført en hermelinskåbe, en dragt der senere var forbeholdt enevoldskongerne.

Med sit maleri har kunstneren Wolfgang Heimbach ydet sit bidrag til at cementere myten om kongen som fædrelandets frelser.

Niels Jespersen og Ludze Pedersdatter

Niels Jespersen er vokset op hos sine forældre i Sømarke sammen med to søstre.

Ludze Pedersdatter er vokset op hos sine forældre i Sømarke sammen med en søster.

I begyndelsen af 1656 bliver Ludze trolovet med Søren Rasmussen Samsing. Han dør imidlertid 2 måneder senere.

Niels og Ludze bliver trolovede og gifter sig senere i 1656, han 25 år og hun 26 år gammel, i Magleby kirke:

De bosætter sig på gård nr. 14 i Sømarke, af hartkorn 3 tønder og 5 skæpper.

Her får de følgende børn:

1. 1657, 7.maj - Laurids Nielsen, begr. 1658, 2.apr.
2. 1658, 12.sep. - Laurids Nielsen
3. 1660, 28.apr. - barn, begr. 1660, 1.maj
4. 1665, 26.nov. - **Peder Nielsen**
5. 1669, 26.sep. - Henrich Nielsen
6. 1673, 2.nov. - Kirstine Nielsdatter.

I 1657 består gårdens kvæg af 5 heste, køer og ungvæg, 3 svin, får og lam. Dette udløser en kvægskat på 2 Mark og 11 Skilling.

Efter at krigen mod, og invasionen af, svenskerne er forbi i 1660, råder Niels og Ludze over 1 hest, og har en lade ødelagt.

Niels har det år sået 2 skæpper rug og 4 skæpper byg.

Han slipper derfor for at betale landgilde.

I 1661 er der misvækst, gården er øde og 22 vægrum ødelagt. Der bliver sat 122 Daler af til at genopbygge stuehuset.

I 1691 rummer gården 6 bæster, 1 plag, 4 køer, 1 ungstud, 8 får, 7 svin og 2 gæs.

Sønnen Peder Nielsen (ane nr. 340) gifter sig i 1695 med Maren Hansdatter fra Sømarke (ane nr. 341). Efter brylluppet overtager de gården fra forældrene.

Efter Hestgardens afgang fra Møn i 1697 indsender bønderne i Budsemarke, Stubberup, Sømarke, Busene og Mandemarke følgende klage til kongens repræsentanter:

"Højædle og velbårne herrer kongelige Commisarier.

Her er en liden specificaton på hvis som vi fattige mænd i Magleby sogn af underofficerne såvel som af gemene gardere er vederfaret på Nyegaard eller andre steder, som vi til arbejde af vore huse var uddrevne:

1. Hvem af os der var blevet meget ilde medhandlet med hug og slag.
2. Hvem af os der har forkørt vore bæster, så de var døde straks efter de besværlige ting de måtte slæbe og trække med.
3. Hvad vi har udgivet til en stor hest som vi havde i sognet i 5 år".

Om Niels Jespersen i Sømarke anføres:

"1. Niels Jespersen, som er en ældgammel mand, blev engang nødt ud til Nygaard at arbejde, eftersom hans tjener lå syg. Og der de havde arbejdet den ganske dag, da om aftenen slog Wilhelm Neitzer under major Lützaus kompagni ham meget ynkeligen, så han ikke selv kunne komme på sin vogn foruden hjælp.

2. Niels Jespersen kørte engang 3 nætter og dage i arbejde for generalen, og derover kørte sin bedste hest ihjel".

Datteren Kirsten Nielsdatter gifter sig i 1700 med Jeppe Lauritsen Aagesen, søn af Laurits Hansen Aagesen og Eline Hemmingsdatter (ane nr. 1328/1329) i Stubberup.

De bosætter sig i Sømarke.

Her får de følgende børn:

De får følgende børn:

Maren -, Maren -, Hendrich -, Maren - og Hans Jeppesdatter/Jeppesen.

Jeppe Lauritsen Aagesen dør i 1711.

Kirsten Nielsdatter gifter sig igen senere samme år med Casper Pedersen Graate, sønnesøn af Casper Pedersen Graate og Anne Pedersdatter (ane nr. 1334/1335) i Aalebæk.

De får følgende 2 døtre:

Ellen - og Anna Caspersdatter.

Omkring 1708 udbetales erstatninger for de af Hestgarden foretagne ulovligheder. Niels får en erstatning på 5 Rigsdaler, 2 Mark og 8 $\frac{1}{4}$ skilling for de 10 $\frac{1}{2}$ år, han har været fæstegårdmand, mens sønnen Peder får en erstatning på 4 Mark og 10 $\frac{1}{4}$ skilling for de resterende 1 $\frac{1}{2}$ år. Peder får udbetalt både sin egen og forældrenes erstatning, da "Niels Jespersen og hustru er gamle og svage".

Ludze (også kaldet Lucia) Pedersdatter dør i 1710, 80 år gammel.

Niels Jespersen dør i 1715, 84 år gammel.

Oversigt over kildemateriale

1. Kirkebøger for Magleby sogn	1645 -
2. Lensregnskaber, Stegehus Len	1596 - 1661
3. Jordebogen i anledning af den stor misvækst	1661
4. Justitsprotokoller for Mønbo herred	1685 -
5. Diverse sager vedrørende Møn og dens inddeling til ryttergods	1684 - 1690
6. Rentekammer I, vejl. arkivregistraturer	1697

I det følgende refererer tallene i () til ovennævnte kilde-
materiale-numre.

Kildemateriale

(1) Kirkebøger for Magleby sogn:

1656, 24.feb. trol. Søren Rasmussen og Ludse Pedersdatter:

Den 24 febr søndag i fast Søren Rasmussen og Ludse Pedersdatter: Laurids Søn i Budsemarke.

1656, 1.maj begravet Søren Rasmussen Samsing i Søemarke:

Den 1 Maj Søren Rasmussen Samsing i Søemarke: Laurids Søn i Budsemarke.

1656, 14.sep. trol. Niels Jespersen og Ludze Pedersdatter:

Den 14 Sept trol. Niels Jespersen og Ludze Pedersdatter: Laurids Søn i Budsemarke.

(2) Lensregnskaber, Stegehus Len:

Opgørelse til kvægskat i 1657.

Sømarke, Niels Jepsen:

5 heste, køer og ungvæg, 3 svin, faar og lam, - skat 2 mk. 11 sk.

(1) Kirkebøger for Magleby sogn:

1657, 7.maj døbt Niels Jespersens søn i Søemarke Laurids.

Mickel Smeds hustru ib. Sophia bar.

Faddere: Jesper Brocks ib., Hans Jørgensen ib., Ida Nielsdtr. af Magleby, Niels Nielsen ib., og Laurids Hiærtesen i Budsemarke:

Den 7 Maj døbt Niels Jespersens søn i Søemarke Laurids. Faddere: Jesper Brocks, Hans Jørgensen, Ida Nielsdtr. af Magleby, Niels Nielsen, Laurids Hiærtesen i Budsemarke.

1658, 2.apr. begravet Niels Jespersens søn Laurids af Søemarke:

Den 2 April begravet Niels Jespersens søn i Søemarke Laurids.

(1) Kirkebøger for Magleby sogn:

1658, 12.sep. døbt Niels Jespersens søn i Sømarke Laurids.

Jørgen Jensens hustru i Sømarke Citze bar.

Faddere: Hl. Nielsis tien. pige Kirstina Jespersdtr., og søn Hans Nielsen, Jens Hiæresen i Budsemarke, Bagge degns dtr. Gyde, og Peder Budde i Sømarke:

(2) Lensregnskaber, Stegehus Len:

Opgørelse fra 24.jul.1660.

Møns gods, Sømarke.

Niels Jespersen: 1 gaard, 1 mand, 1 hest.

1660, 13.dec. - opgørelse, Sømarke.

Niels Jespersens gaard:

1 lade afbrot, saaet 2 skp. rug og 4 skp. byg. Ingen landgilde.

(3) Jordebogen i anledning af den stor misvækst:

Opgørelse, af 9.jun.1661.

Sømarke:

Niels Jespersens gaard øde og afbrot, var tilsammen 22 væggerom.

Sat at opbygge med stuehus og andet for 122 dl.

(1) Kirkebøger for Magleby sogn:

1665, 26.nov. døbt Niels Jespersens søn i Sømarke Peder.

Faddere: Jesper Brock og Mogens Raa i Sømarke, Ellen Iffersens i Stubberup, Maren Buddes i Sømarke. :

(1) Kirkebøger for Magleby sogn:

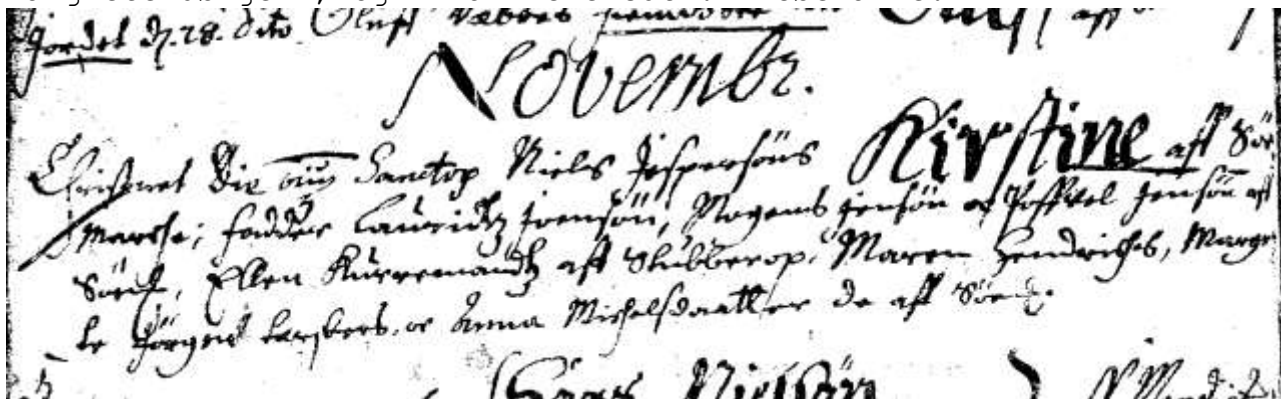
1669, 26.sep. døbt Niels Jespersens søn i Sømarke Henrich.

Maren Lars Jensen bar:

(1) Kirkebøger for Magleby sogn:

1673, nov. døbt Niels Jespersens datter i Søemarke Kirstine.

Faddere. Laurids Joensen, Mogens Jensen og Poffel Jensen af Søemarke, Ellen Kurremands af Stubberup, Maren Hendrichsdr., Margrete Jørgen-, og Anna Michelsdr. i Søemarke.

(5) Diverse sager vedrørende Møn og dens inddeling til ryttergods: Oversigt over gaarde 1685.

Søemarke: Niels Jespersen.

(6) Rentekammer I, vejl. arkivregistraturer:

XII. 2243.280.

Kommission af 14.feb.1691 til at undersøge forskellige forhold vedrørende livgardens kvarterer og bøndernes tilstand på Møn.

Bind 1. Opgørelse over besætninger før garden kom.

Søemarke:

Niels Jespersen 6 bæster, 1 plag, 4 køer, 1 ungstud, 8 får,
7 svin, 2 gæs.

Bind 2. Informationsprotokol, jordens bonitet i hartkorn Anno 1692.

Søemarke:

Niels Jespersen 4 td. 6 skp.

(1) Kirkebøger for Magleby sogn:

1697, 2.feb. døbt Mads Andersen Raaes og Sidse Nielsdr.'s søn af Søemarke - Peder.

Faddere: Peder Nielsens hustru Maren (ane nr. 340/341), - Niels Jespersens dtr. Kirstine.

(6) Rentekammer I, vejl. arkivregistraturer:

XII. 472.9.

1697. Almindelig eller generel klagemål og besværing fra hver sogn eller treading på Møn. 1 bd.

No.5, folio 25-32, fra Magleby sogn.

Klage med 60 punkter.

Dateret: Magleby, 4.maj 1697.

Blandt underskrivere: Hans Seye
 Niels Jespersen,
 Svend Larsen,
 Peder Raa,
 Hemming Seye,
 Hans Hansen Seye,
 Christen Hansen,
 Jørgen Hansen,
 Lars Nielsen.

(6) Rentekammer I, vejl. arkivregistraturer:

No.13, folio 65-68.

Budsemarke, Stubberup, Søemarke, Busene, Mandemarke.

Højædle og velbårne herrer kongelige Commisarier.

Her er en liden specifikaton på hvis som vi fattige mænd i Magleby sogn af underofficerne såvel som af gemene gardere er vederfaret på Nyegaard eller andre steder, som vi til arbejde af vore huse var uddrevne:

1. Hvem af os der var blevet meget ilde medhandlet med hug og slag.
2. Hvem af os der har forkørt vore bæster, så de var døde straks efter de besværlige ting de måtte slæbe og trække med.
3. Hvad vi har udgivet til en stor hest som vi havde i sognet i 5 år.

Søemarke:

1. Niels Jespersen, som er en ældgammel mand, blev engang nødt ud til Nygaard at arbejde, eftersom hans tjener lå syg. Og der de havde arbejdet den ganske dag, da om aftenen slog Wilhelm Neitzer under major Lützaus kompagni ham meget ynkeligen, så han ikke selv kunne komme på sin vogn foruden hjælp.

2. Niels Jespersen kørte engang 3 nætter og dage i arbejde for generalen, og derover kørte sin bedste hest ihjel.

(4) Justitsprotokoller for Mønbo herred:

Udbetalinger af erstatninger efter von Plessen i 1708-1709.

Sømarke, gaard nr. 16:

Niels Jespersen ved gaard i 10½ aar, hartkorn 3 td. 5 sk.

Erstatning: 5 rd. 2 mk. 8 1/4 sk.

Peder Nielsen ved gaard i 1½ aar. Erstatning: 4 mk. 10 1/4 sk.

Niels Jespersen og hustru lever begge, ere gamle og svage.

Sønnen Peder Nielsen mødte paa forældrenes vegne og annammede forenævnte 5 rd. 2 mk. 8 1/4 sk., som han anlovede dem ved sin hjemkomst strax at levere. Peder Nielsen indtog for sig self 4 mk. 10 1/4 sk.

(1) Kirkebøger for Magleby sogn:

1710, 12.dec. begravet Niels Jespersens hustru Lucia i Sømarke, 82 aar:

NOTA VII. - - - - -
 Peder Jøfrensen herredse af Rindum ates 9 i Magleby
 December: Niels Jespersens hustru Lucia
 af Sømarke ates 82 Aar.
 Nativ: et Sædme: Christi vens Peder

1715, 20.sep. begravet Niels Jespersen af Sømarke, 86 aar:

455
 20 Septembr: Niels Jespersen
 af Sømarke ates 86 Aar.
 Festo Michaelis Kasmus Bem-

(1) Kirkebøger for Magleby sogn, kirkebogsuddrag vedrørende:

Jepe Lauridsen Aagesen og Kirsten Nielsdatter

1701 troløvet Jepe Lauridsen Aagesen og Kirsten Nielsdatter:

Troløst
 Dom: Jepe Lauridsen af Magleby
 Troløst: Kirsten Nielsdatter
 som hentes fra

1702 begravet datter:

Døgn. d. 20. Apr.
 Dom: Lucia Jacobsen Jepe Aagesens Datter
 af Magleby sogn
 Magreth
 som hentes fra

1703 døbt Maren:

Porto Edm. Christens Jeper Edm.
 rit. datter MAREN af Magleby
 Jeper Jeperens af Magleby
 tidspunkt var d. 20. April. faddere: Jeper
 Jeperen. Mag. Jeperen. Inden Nilsen.
 alle af Magleby. Jeper Aagesen datter af
 Jeperen. Inden Jeperen datter af
 Jeperen. Dom: Edm. Christen.

1704 begravet Maren:

Døgn. d. 20. Apr.
 Dato Jeper Aagesen datter MAREN af Magleby
 som hentes fra

Jeppé Lauridsen Aagesen og Kirstine Nielsdatter i Søemarke fort-sat

1705 døbt Hendrich:

Festo Jubilate Gæstbrøt Jørgen Aagesens søn af
 Aas og Kærlig Jensen. Jørgen Aagesens Gæstbrøt
 Kærlig af Amalinde bor bændt: fæderne Jørgen og
 Kærlig og Kærlig Nielsens af Søe. Jørgen Aagesen af
 Stubberød. Annus Lauridsens søn: Jørgen Aagesens søn
 af Søe. Jørgen Aagesen Kærlig af Stubberød. Kærlig
 Nielsens søn af Søe, Jørgen Aagesens søn af
 Amalinde. Domus: Læstads Indt.

1708 døbt Maren:

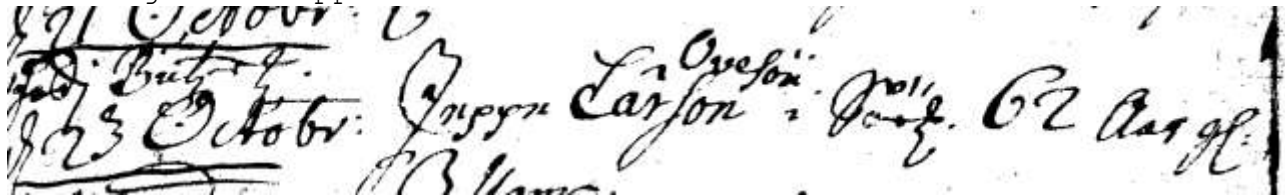
Domus: Søe. Gæstbrøt Jørgen Aagesen
 søn Maren af Søe, Kærlig Nielsens
 søn Anna af Søe, Kærlig Nielsens søn
 Jørgen Aagesens søn af Amalinde, Jørgen Aagesen af
 Stubberød, Jørgen Aagesen af Søe, Kærlig
 Nielsens søn og Jørgen Aagesens søn af
 Amalinde. Domus: Læstads Indt.

1711 døbt Hans:

1711
 Domus: 2 p: Epiph: Jørgen Aagesens søn Hans
 af Søe, Kærlig Nielsens søn Jørgen Aagesens søn
 Kærlig af Søe, Jørgen Aagesens søn
 Jørgen Aagesen af Søe, Jørgen Aagesens søn
 af Stubberød, Kærlig Nielsens søn. Jørgen Aagesen
 søn Jørgen Aagesens søn af Søe, Jørgen Aagesens søn
 Kærlig Nielsens søn af Søe, Jørgen Aagesens søn
 Kærlig Nielsens søn af Søe. Domus: Læstads Indt.

Jeppé Lauridsen Aagesen og Kirstine Nielsdatter i Søemarke fort-
sat

1711 begravet Jeppé Larsen Ovesen:

Handwritten church record in Danish script. The text is written in a cursive hand and includes the name 'Jeppé Larsen Ovesen' and the date '1711'. The record is partially obscured by a vertical line on the right side.

Casper Pedersen Graate og Kirsten Nielsdatter fortsat

1717 begravet stiftedatter Maren (Jeppesdatter):

A handwritten church record in cursive script. The text is partially obscured by a vertical line on the left. The legible parts include "Dito Casper Graate's stiftedatter Maren af Jeppesdatter" and "1717".

1757 begravet Casper Pedersen Grotes ældgamle kone Kirsten, 84 år:

A handwritten church record in cursive script. The text includes "1757 d. 21 Julij begravet Casper Pedersen Grotes ældgamle kone Kirsten af Bøttemark, 84 år". There is a small note "alder 84 år" written above the main text.

1764 begravet Casper Pedersen, 72 år:

A handwritten church record in cursive script. The text includes "1764 d. 5 April begravet Casper Pedersen af Bøttemark, 72 år". There is some faint text above the main entry.